

בעידן של גלובליזציה, חציית גבולות ונגישות בלתי מוגבלת למקורות מידע, מקובל לתפוס את המרחק המנטאלי והתרבותי כהולך ומצטמצם עד לכדי הפיכת העולם ל"כפר גלובלי" אחד. ועדיין, גם היום זהותו של אדם מתעצבת על פי מקורותיו הגיאוגרפיים והיא תלויה קונטקסט היסטורי, תרבותי וחברתי. הגדרת העצמי כאינדיבידואל מובחן היא תולדה של הזדהות עם סביבתו הקרובה והמיידיית תוך כדי הקניית משמעות לשייכות ולשייכות לקבוצות שונות. במקביל, ההגדרה העצמית של היחיד מתנסחת תדיר - אולי עד סוף חייו - גם ביחס לאחר.

ישראל מודל 2012 מציגה חברה מרובדת, מורכבת וטעונה מתמיד. לאחר שישים וארבע שנות קיום, דומה כי המדינה הצעירה מאיימת לקרוס תחת עול של בעיות כלכליות, פוליטיות ומדיניות וחושפת חברה שסועה ומפולגת. בתוך רבגוניות תרבותית, לאומית ועדתית זו, הרווית קונפליקטים ומשברים, האינדיבידואל נאלץ לבחון בכל פעם מחדש את השתייכותו החברתית ואת הגדרת העצמי ביחס לקולקטיב.

מכלול עבודות הווידיאו המוצגות בתערוכה מציב מראה ביחס למציאות הישראלית המורכבת ומנסה לספק הצצה להוויה של החברה הישראלית שהיא מעין פאזל המורכב מפרגמנטים של זהויות שונות. העבודות נעות בין המימד המטפורי לקונקרטי כשבמרכזן עומדת זהותו של הפרט כאינדיבידואל המתגבש ביחס לקולקטיב, דרך פריזמה של זהות לאומית, פוליטית ועדתית.

הסנסור הישראלי-פלסטיני ארוך השנים ומדיניות הכיבוש המעיבים על קיומה של מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית ופלורליסטית, מהווים ציר מרכזי בעבודות המוצגות. העבודות הוריה, 2010, השליח, 2011, H2, 2010, הבית הראשון, 2009, דרך קירות, 2008, ודרך חברון תחת הגשר, 2010, מאמצות פרספקטיבות שונות להתבוננות רפלקטיבית וביקורתית במקומו של "האחר" (הפלסטיני/ערבי ישראלי) תחת מרותו של קולקטיב. עבודתה של נורית שרת H2, מציגה מסמך אנושי מרגש המגולל את סיפורם של תושבי חברון הכבושה דרך מפגש של האמנית עם תלמידותיה מהחוג לווידיאו-ארט ובני משפחתן, תושבי המקום. עבודות אחרות מציגות היבט אוטוביוגרפי, כמו עבודתו של רפאת חטאב, הוריה. זוהי עבודה סמי-דוקומנטרית המתארת את כמיהתו של העם הפלסטיני למולדת דרך סיפור משפחתו של חטאב, שנעקרה בשנת 1948 מהכפר בו התגוררה והתפזרה בין מדינות שונות ברחבי העולם. מקבץ אחר של עבודות חושף את המנגנון האופרטיבי של צה"ל במהלך פעילות מבצעית צבאית. כך למשל מתארת העבודה דרך קירות של אבי דב כיצד חיילי צה"ל עוברים מבית לבית כשהם פורצים דרך קירות הבתים כדי לא לסכן את חיי החיילים במהלך פעילות מבצעית במחנה פליטים. העבודות רובן ככולן מהרהרות בשאלות של אתיקה ומוסר וחושפות את חוסר הצדק והכיעור שבמנגנוני דיכוי.

העבודות שבת 2008, 2008, גפילטפיש, 2005, מרדכי ואני, 2010, ואבקת קרמיקה דחוסה, 2007, עוסקות באמצעים ובהשלכות של הבניית זהותה הלאומית של מדינת ישראל. המדינה, שקמה

כבית לעם היהודי, קשרה מראשית דרכה את זהותה הלאומית בזהותה הדתית-יהודית ונעזרה במיתוסים יהודיים-דתיים אשר עברו תהליכי חילון כאמצעי להבניית זהות לאומית. מרדכי ואני של תמר ניסים ואבקת קרמיקה דחוסה של אמיר יציב, הן שתי עבודות העוסקות במיתוס הגבורה אשר שימש מצע להקרבת האדם למען המולדת - "טוב למות בעד ארצנו". עבודתה של נירה פרג שבת 2008 והעבודה גפילטפיש של בועז ארד מציגות מרקם חברתי הטרוגני ונוגעות בסוגיות של עדתיות לצד חוסר סובלנות דתית, תולדה של מדיניות הגירה והיעדר הפרדה בין דת למדינה. העבודות מועל יד, 2009, ותיקון עולם, 2011, מדמות ניסוי סוציולוגי המתקיים ברחובותיה של העיר תל אביב בעזרת "מניפולציה" שהוכתבה מראש על ידי האמנים. מטרתו של הניסוי היא ללמוד על התודעה והלך הרוח של החברה הישראלית בת זמננו. מועל יד של הדס תפוחי בוחנת תגובות של קהל מזדמן לנוכח דימוי של איקונה פשיסטית - אדם הלבוש במדי צבא אירופי המניף את ידו בהצדעה נאצית בעודו מדקלם את ההמנון הלאומי "התקווה" בשפה הגרמנית, ובכך חושף את בורותם של העוברים והשבים. עבודתו של איתמר רוס תיקון עולם חוקרת את הדינמיקה והפוליטיקה של תופעת המחאה החברתית על ידי הקמת דוכן ל"תיקון עולם" המזמין את הקהל לומר את אשר על ליבם ו"להילחם" למען אמונתם.

המכלול המרכיב את הקולקטיב נבחן בעבודות שבמרכזן התבוננות רפלקטיבית בזהותו של האינדיבידואל. העבודות הגטו שלי, 2010, שירה שנועדה להרוג, 2010, ותאומות, 2010, עוסקות באופן מטפורי בהווייתו ומורכבותו של הפרט ביחס להגדרת זהותו. שירה שנועדה להרוג של נדב בן-נון מתארת מערכת יחסים אדיפאלית בה הבן רוצח באופן מטפורי את אביו ומאמץ את זהות האב. נרטיב העבודה מועבר דרך פעולות סימבוליות כמו כתיבת מילים על מצחו של הבן. לצד אלה, העבודות Making, 2011, ו-It's in Your Hands, 2006, מרחיבות את הדיון שבו ה"אני" הופך באופן קונקרטי לדמותו של האמן ומעלות שאלות ביחס להווייתו, קיומו ומקומו בחברה. בעבודה It's in Your Hands של מתן דאובה סוגיית עתידו של האמן באה לידי ביטוי דרך מפגש עם אדם המתיימר "לקרוא" את עתידו תוך התבוננות בכפות ידיו ובזאת להעניק הבטחה לעתיד טוב לבוא. Ambiguous Being - Who is Afraid of Identity? פרויקט משותף של שלוש אוצרות עצמאיות מברלין, טייפה ותל אביב, מעניק הזדמנות יוצאת דופן להתבוננות השוואתית בהווייתו המורכבת ורבת הניגודים של הפרט ביחס לקולקטיב בפרספקטיבות השונות של שלוש ערים מרכזיות בעולם דרך עיניהם הביקורתיות של האמנים בתערוכה. עבודות הווידיאו המוצגות בתערוכה הן מעין סיסמוגרף לוקאלי המגיב לתנודות לאומיות, פוליטיות, חברתיות ורב-תרבותיות הרלוונטיות למציאות הקיומית והיומיומית בכל מדינה ומדינה.